

**Alla ska med.
Så enkelt är det.**

**20 miljoner kronor
för att bekämpa
arbetslösheten
i Tyresö**

Socialdemokraterna i Tyresö

Budgetförslag 2006

2005-10-13

Revidering 10: 2005-10-25

Vision för Tyresö kommun

Tyresö ska vara en kommun där människor känner trygghet och samhörighet. Där människor både ställer krav på varandra och samtidigt är såväl toleranta som tillåtande. Tyresö ska kännetecknas av empati, mod och civilkurage.

I Tyresö ska alla människor känna att de är lika mycket värda. Orättvisor ska motverkas och jämlikhet eftersträvas. Det skapar ökade möjligheter till frihet för den enskilda människan.

Inledning

Det viktigaste politiska uppdraget för kommande budgetperiod är att bekämpa arbetslösheten. Socialdemokraterna i Tyresö vill rikta 20 miljoner kronor till detta område. Den andra stora uppgiften handlar om uppväxtvillkoren för Tyresös barn och ungdomar.

Kampen mot arbetslösheten

Socialdemokraternas enskilt viktigaste satsning är kampen mot arbetslösheten. Tyresö har som en del av huvudstadsregionen bättre förutsättningar och lägre arbetslöshetstal. Men det är lika svårt och lika nedbrytande för varje enskild individ som drabbas av arbetslöshetens gissel. Arbetslösheten i Tyresö är lägre än både riks- och länsgenomsnittet, men utvecklingen är sämre. Denna utveckling är ännu mer påtaglig när det gäller ungdomar.

Antal arbetslösa	September 2005	September 2004	September 2003
Tyresö	2,9	2,4	2,3
Sthlms län	3,5	3,4	3,3
Riket	4,1%	3,9	4,0

Källa: AMS

Näringspolitiskt är den enskilt viktigaste insatsen att öka bostadsbyggandet. Andra kommunala uppgifter är att i planarbetet jobba för en utveckling och utökning av antalet ytor för arbetsplatser. Det enskilt viktigaste är "Lindalen-Älta-Skrubba" projektet tillsammans med Nacka och Stockholms kommun. Vi kan också se stora behov av upprustning likväl som en potential för utveckling av markanvändningen i både Bollmora- och Petterboda industriområden.

Nollvision Tyresö

För de människor som står utanför arbetsmarknaden är de nya Plusjobben en viktig möjlighet för arbetslösa att ta sig tillbaka in i arbetslivet. Arbetsmarknadspolitiskt så innebär de statliga Plusjobben ett tillskott om ca 15 miljoner kronor till Tyresö kommun. Det innebär ca nya 40 tjänster som kan förstärka den kommunala verksamheten.

Socialdemokraterna föreslår också arbetsmarknadspolitiska insatser även till grupper, som inte omfattas av de statliga reglerna för Plusjobb. Alltså någon form av "kommunala Plusjobb" för ungdomar, invandrare och andra grupper.

Tyresö betalar idag försörjningsstöd till i genomsnitt 68 personer varje månad till personer vars huvudsakliga skäl är arbetslöshet. Dessa personer står helt står arbetsmarknadens förfogande. Det motsvarar på helårsbasis 5,3 miljoner kronor.

Visst kommer det alltid att finnas en viss omsättningsarbetslöshet. Den oräknad ska Tyresö ha målet inställt på noll arbetslösa.

Satsning på Västra Bollmora

Socialdemokraterna gör i årets budget en satsning på Västra Bollmora. Det är i form av upprustning av Nyboda, Bergfoten och Njupkärrs skolor. Det är också att öka den elevpeng till Nyboda skola som den moderatledda majoriteten tog bort förra året.

Socialdemokraterna hade redan förra året ett tydligt och väl avvägt förslag för att lösa Kulturskolans akuta lokalproblem, som både förbättrar miljön, tillvaratar samarbetet mellan musikklasserna på Nyboda och Kulturskolan, samt betonar närheten för barnen.

Tyresö Bostäder har beslutat att bygga en konstgräsplan i Granängsringen för spontanidrott, i enlighet med det Socialdemokratiska budgetförslaget för 2005.

Vidare föreslår vi att ett nytt äldreboende byggs i kv. Kryddgården med start 2006. Det kommer att förbättra för Tyresös äldre, men också skapa nya arbetsplatser i Västra Bollmorans närmiljö.

Socialdemokraterna vill på sikt bygga en ny simhall vid Nybodaområdet, istället för att renovera den gamla simhallen som är på väg att tjäna ut.

Skolbarnomsorg

Skolbarnomsorgen är den del av Tyresös välfärd som är mest eftersatt. Det är en verksamhet som riktar sig till barn som endast är 6 – 9 år. Även när skoldagen är slut ska barnen ha rätt till en pedagogisk verksamhet också på eftermiddagen. Ingen annan verksamhet har så stora barngrupper. Gränsen är nådd, en satsning är nödvändig. Därför föreslår vi socialdemokrater en riktad satsning till denna verksamhet på 2,6 miljoner kronor.

Arbetslösa och 15 timmarsbarnen

Barn till arbetslösa ska ha rätt till förskoleplats 30 timmar per vecka.

Arbetslösa med barn ska ägna sin tid till att söka arbete. Det är en anmärkningsvärd inställning att barn till arbetslösa endast ska få ha barnen i förskola under 15 timmar per vecka. Från den tiden avgår och hämtning och lämning.

Barn till arbetslösa och föräldralediga har rätt till förskoleplats minst 15 timmar per vecka. För dessa barn har den borgerliga majoriteten sänkt förskolornas ersättning till 50%. Socialdemokraterna föreslår att denna ersättning höjs till 60%.

Satsning på fritidsgårdarna

Socialdemokraterna blir alltmer oroade över utvecklingen för Tyresös ungdomar. Antalet ungdomar är rekordstort. Tyresö kommuns egna drogvaneundersökningar är alarmerande. Förstörelsen vid busskurer och i andra gemensamma miljöer är påtaglig.

Socialdemokraterna föreslår att Kringlan öppnas som fritidsgård i brukarstyrd form, där ungdomarna är i majoritet. Vidare anslås pengar för ökat öppethållande vid de andra fritidsgårdarna och träffpunkterna. Jämfört med 2005 så tillförs fritidsgårdarna och träffpunkterna 1,4 miljoner kronor.

Kompetensutveckling för äldreomsorgen i Tyresö

Antalet äldre i Tyresö kommun kommer under ett antal år framåt att öka. Vi har i jämförelse med övriga landet en något yngre befolkning men inom några år ser åldersfördelningen ungefär likadan ut som i övriga landet. Då gäller det att vi är väl förberedda. I det socialdemokratiska budgetförslaget finns en tydlig satsning på personalen inom äldreomsorgen, som också kommer de äldre till del i form av förbättrad omsorg. Vi vill, oavsett om förvaltningen får de projektpengar man ansökt om från den statliga satsningen, kompetensstegen, att äldreomsorgens personal ska erbjudas den gedigna utbildning förvaltningen har planerat. En kostnad som just nu kan ses som stor men på lång sikt är det en säker investering.

Sveriges ekonomi

Svensk ekonomi står stark

Svensk ekonomi har utvecklats väl de senaste 10 åren. På dessa tio år har 290 000 fler människor fått ett jobb. Drygt 40 000 färre människor är beroende av socialbidrag. De offentliga finanserna har gått från att ha tillhört industrivärldens sämsta till att tillhöra de bästa. Den svenska tillväxttakten har varit högre än omvärldens.

Sverige är en liten, öppen ekonomi som är beroende av utvecklingen i omvärlden. När konjunkturen var svag i omvärlden påverkades Sverige negativt. När konjunkturen vänder uppåt i omvärlden påverkas Sverige positivt. Nu väntas den inhemska efterfrågan ta över som huvudsaklig drivkraft. Tillväxten förväntas bli 2,4 procent i år och 3,1 procent nästa år.

Fler i jobb, utbildning och praktik

Det har börjat vända på arbetsmarknaden. Arbetslösheten minskar och sysselsättningen ökar. Den svenska nivån på sysselsättningen är hög vid en internationell jämförelse. Samtidigt kan ingen vara nöjd med dagens arbetslöshetssiffror. De nationella åtgärder, i såväl privat som offentlig sektor, som presenterats är viktiga för att få ner arbetslösheten.

Bättre villkor för näringslivet

Sveriges konkurrenskraft är god. EU-kommissionen placerar Sverige på första plats när de jämför innovationsklimatet inom EU. Sverige når topplaceringar år efter år när EU:s tillväxtstrategi, Lissabonstrategin, utvärderas.

Konkurrensen från omvärlden blir dock allt intensivare. Sedan 1970 har den totala handeln med varor och tjänster i relation till världens samlade BNP mer än fördubblats, från 12 till 27 procent.

Sveriges BNP har under åren 1995-2004 ökat med i genomsnitt 2,8 procent per år. Detta kan jämföras med tillväxten i OECD som varit 2,7 procent per år och tillväxten i EU15 som varit 2,3 procent per år.

Förra årets starka exportledda tillväxt väntas nu gå över i en inhemskt driven tillväxt. Låga räntor och en god lönsamhet i industrin bidrar till en fortsatt stark investerings-

tillväxt. Hushållens konsumtion väntas fortsätta att öka till följd av låga räntor, en god förmögenhetsställning, en stark inkomstutveckling och en starkare arbetsmarknad. Den svaga kommunala tillväxten väntas ta ordentlig fart under 2006, bland annat till följd av betydande statliga satsningar på kommunsektorn.

Tillväxten beräknas uppgå till 3,1 procent 2006. I slutet av 2006 bedöms det fortfarande finnas lediga resurser i den svenska ekonomin, vilket innebär att den kan fortsätta att växa i god takt de närmast följande åren.

Sverige har under de senaste tio åren haft en tillväxt som varit högre än genomsnittet i EU och OECD. Sverige har också lägre inflation, högre sysselsättning, lägre arbetslöshet och lägre räntor än EU som helhet. Sveriges reala bruttonationalinkomst per capita har ökat snabbare än de ursprungliga femton EU-länderna och i samma takt som i Förenta staterna.

Tyresös ekonomi

Tyresö kommun har en ekonomi i balans. Samtidigt finns det många angelägna insatser som skulle behövas för att stärka verksamhetens innehåll och resultat. Inte minst på förskolans och skolans område.

Socialdemokraterna i Tyresö är noga med att vårt budgetalternativ lever upp till balanskravet.

Skatteintäkter

Det är svårt att bedöma skatteintäkternas utveckling för det kommande budgetåret. Under 2005 har prognoserna visat på sjunkande eller oförändrade intäkter. Skälet till att de minskat under 2005 är primärt, att Sverige har haft en tillväxt där inte sysselsättningsgraden har utvecklats i samma takt. Arbetslösheten har ökat oroande i Tyresö, speciellt bland unga.

Tyresö som företagarkommun har inte heller utvecklats väl. Företagarna och UC har ett gemensamt projekt, som handlar om att utse "Årets Företagarkommun". Kriterierna är att uppmärksamma var företagandet utvecklats bäst under året.

Tyresö placerar sig på plats 254:e plats av 290 och trea från botten i Stockholms län. Förra året var placeringen 156:e plats av 290.

Även i undersökningens maratontabell går det dåligt för Tyresö. Plats 226 av 290 kommuner.

Statsbidrag

Ett viktigt skäl till att Tyresö kommuns ekonomi förbättras är de statliga pengar som kommer Tyresö till del. Det viktigaste är sysselsättningsstödet om 18,8 miljoner kronor. Men också de medel som anvisas i form av skatteavräkning för plusjobben. Ylvapengarna till Kompetensstegen för äldreomsorg, Hallengrenpengarna motsvarande 6,7 miljoner kronor som den moderatstyrda ledningen i Tyresö var på

väg att missa på grund av Tyresös låga personaltäthet i förskolan, för att ta några exempel.

Pensioner intjänade före 1998

Även i år så finns det en stor skuldökning för pensioner intjänade före 1998. Dessa räknas inte med i balanskravet, men är likväl något som nästa generation kommer att få bära med sig in i framtiden. Inte heller Socialdemokraterna klarar att hantera detta fullt ut i årets budget.

Investeringar

Tyresö har dubbla investeringsbehov. Kommunen växer framförallt i de östra kommundelarna. Det medför kostnader för infrastruktur men också att berättigade krav på nödvändig samhällsservice ökar.

Den andra delen handlar om återinvesteringar. Både gator och fastigheter har ett eftersatt underhåll som växer med åren. Gränsen för kapitalförstöring tangeras hela tiden. Behoven är stora.

Investeringsbehoven överstiger det utrymme som de ekonomiska ramarna medger. Behovet av investeringar är minst 123 miljoner kronor. Om investeringarna ska ske utan ny upplåning så handlar det om ett utrymme på ca 82 miljoner kronor.

Detta gap utgör ett dilemma. Angelägna och viktiga behov, risk för kapitalförstöring ska ställas mot minskat utrymme för verksamhet under kommande år.

Omvärldsanalys

Nedan återfinns de enskilt viktigaste omvärldsfaktorerna som kommer att påverka framtidens Tyresö. Om Tyresö kommun klarar att hantera äldreutveckling så skapas också en önskad bostadssuccession vilket bidrar till att klara Tyresös andel av stadsutvecklingen i Stockholmsregionen. Därtill är det viktigt att beröra förändringar i arbetslivet och hur dessa med nödvändighet behöver påverka bostadspolitiken. Därtill finns ett antal enskilda omvärldsfaktorer som kommer att påverka Tyresö framgent, dessa redovisas i punktform

Stadsutveckling

År 1950 fanns det sju städer i världen med fler än fem miljoner invånare. År 2000 hade andelen 5 miljoners städer vuxit till 39 stycken. Prognosen inför 2015 tyder på att andelen stora storstäder blir allt fler.

Det är alltså en tydlig trend att centrum växer. Denna trend ska kopplas samman med att:

- Storstädernas betydelse för världsekonomin ökar
- Den globala konkurrensen hårdnar
- Europas storstadsregioner måste stärka sin internationella konkurrenskraft

Den i särklass viktigaste faktorn för att klara en ekonomisk utveckling och därmed också att motarbeta arbetslöshet är att öka bostadsbyggandet i storstadsregionerna.

Kollektivtrafiken och Nynäsvägen

Tyresö som kommun kommer att fortsätta att växa i storlek. Det sker främst genom att de östra kommundelarna med Raksta, Solberga, Bergholm och inre Brevik kommer att exploateras. I ett senare skede kommer även yttre Brevik att gå samma utveckling till mötes.

Om "Lindalen-Älta-Skrubba" projektet tillsammans med Stockholm och Nacka lyckas, så påverkar även detta trafikflödena.

Nacka kommun bygger flitigt i flera kommundelar även om inte alla mynnar ut på Nynäsvägen.

I Nynäshamn kommer utbyggnaden av Väg 73 från Jordbro ned till Nynäshamn som fyrfilig väg att realiseras. Detta tillsammans med att Nynäshamns kommun i sitt fempunktsprogram för tillväxt kraftsamlar genom att öka bostadsbyggandet.

Haninge planerar att omvandla Gudö, Vendelsö och Norrby från fritidshusboende till permanentboende. Och den planerade nya stadsdelen i Handen kallad Vegastaden, med uppemot 3 000 nya bostäder, service och arbetsplatser kommer sammantaget att generera en ökad trafikmängd.

De nya miljö kvalitetsnormerna kommer att ställa oerhört tydliga krav på alla städer i Europa, när det gäller buller, partiklar och annat.

Ökad rörlighet

Morgondagens arbetsmarknad kommer sannolikt att förändras mot större rörlighet mellan regioner och mellan länder. Bostadsort och hembygd blir inte alltid de-samma. En sådan arbetsmarknad skapar ökad omflyttning. En förändrad arbetsmarknad och nya flyttmönster skapar ytterligare behov av bostäder som inte låser fast människor på en bostadsort. Av dessa skäl bör andelen hyresrätter i Tyresö öka, så att förändringen kan tas emot på ett bra sätt.

Äldreutvecklingen

Den del av befolkningen som kommer att svara för den i särklass största ökningen är andelen äldre. Den del av denna grupp som är mellan 65-80 år beräknas trots sin ökade andel av befolkningen, inte nämnvärt öka behovet av vård. Det är också oklart i vilken omfattning deras livsvanor kommer att skilja sig från tidigare generationers 65-80 åringar i form av resor, aktiviteter, flyttströmningar och annat.

Den andra delen som är 80 år och äldre kommer sannolikt att kräva mer resurser. Dels för att de blir fler och dels för att den medicintekniska utvecklingen gör att samma person överlever svårare sjukdomar och på så vis hinner uppleva flera olika sjukdomar.

Gemensamt för alla människor är att de vill klara sig själva så långt det någonsin är möjligt. Denna önskan är också ekonomisk gynnsam för kommunen. Om det finns tillgängliga bostäder kan behovet av hemtjänst förskjutas i tid. Bara några års förskjutning innebär en enorm reducering av kostnader och en ökad frihet för individen.

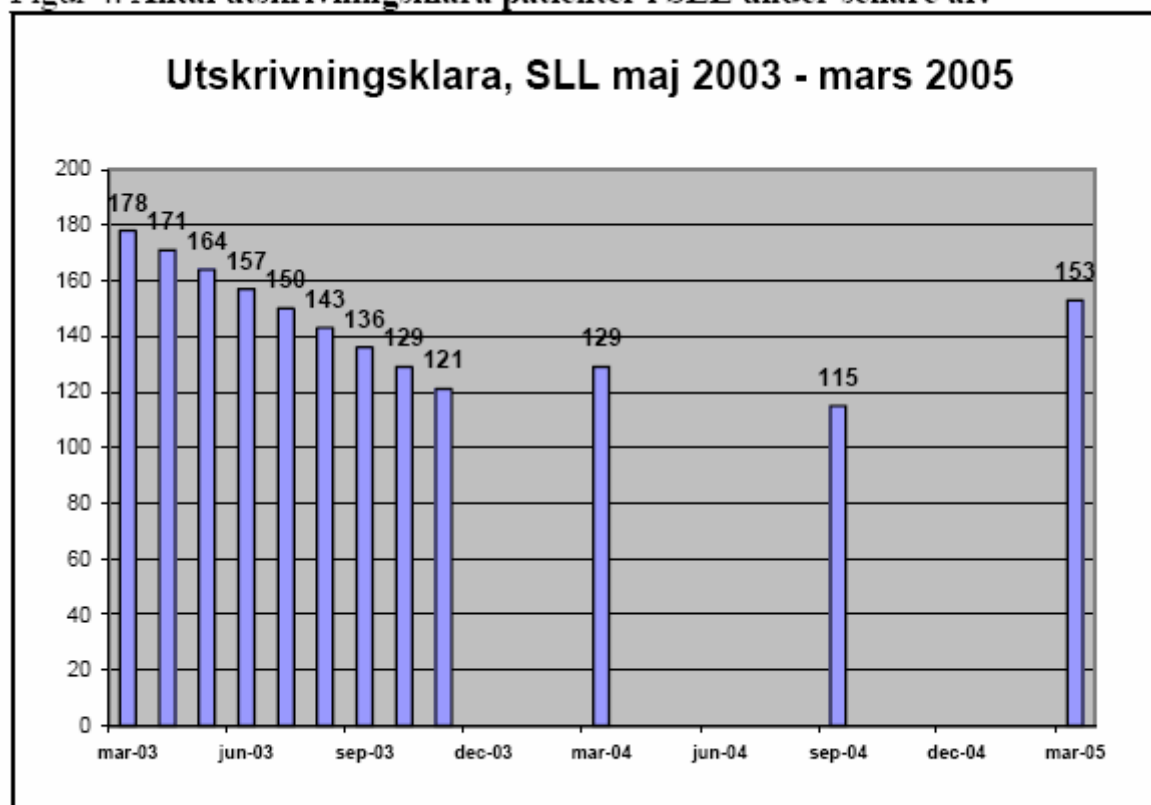
Vid sidan av vanligt bostadsbyggandet behövs också seniorbostäder och en planering för ökad äldreomsorg.

Utskrivningsklara patienter

När någon äldre person över 65 år är färdigbehandlad på sjukhus och skrivs ut övergår ansvaret för personen till kommunen. Det innebär, att om personen har behov av hemtjänst eller behöver bo på ett av kommunens äldreboende så är kommunen skyldig till att tillgodose personens behov. Om kommunen inte kan erbjuda plats på något boende inträder betalningsansvar till landstinget. I Tyresö precis som i många andra kommuner har servicehuslägenheter dragits in och övergått till seniorlägenheter. I den senaste rapporten från landstinget kan man se att betalningsansvaret ökat till landstinget från länets kommuner.

Antalet utskrivningsklara sjönk stadigt fram till våren 2004 och var i Landstingsförbundets inventering i sept. 2004 nere i 115 patienter. Vid en förnyad mätning i mars 2005 noteras en markant stegring till 153 patienter. Se figur nedan. Här fanns 38 patienter (25 %) inom akutsomatiken och 115 (75 %) inom geriatriken, d v s en större andel än tidigare. Ersättningen för de 2/3 av patienterna, där betalningsansvar inträtt för kommunerna, kan beräknas till c:a 240 000 kronor dagligen.

Figur 4. Antal utskrivningsklara patienter i SLL under senare år.

Mot bakgrund av ovan är det med en viss oro som vi följer utvecklingen också i Tyresö.

Omvärldsfaktorer i punktform

- Det framtida personalbehovet i kommunsektorn är stort och konkurrensen om arbetskraft kommer att öka. Fram till år 2010 har Tyresös ett rekryteringsbehov på 1 150 personer, d v s nästan hälften av vår nuvarande personalstyrka.
- Många frågor kommer inte att vara möjliga att hantera för kommunen ensam, utan man måste finna nya lösningar i partnerskap med andra aktörer.
- Kraven på öppenhet och insynsmöjligheter i kommunens verksamheter är stora och beslut och förändringar behöver motiveras och kommuniceras bättre än tidigare i dialog med medborgarna.
- Kostfrågornas betydelse för elevernas hälsa har belysts under året, framförallt vad gäller socker men även fettintaget anses för stort.
- Barn och ungdomars möjligheter till fritidssysselsättning har ökat främst genom utvecklingen inom media. Video, DVD, internetsök, dataspel samt kommunikation med ord, bild och musik är "vardag" för många. En i någon mening positiv trend är att interaktiva media som IT och telefoni ökar på bekostnad av passiva media som TV och DVD. En negativ trend är barns och ungdomars stillasittande och ökande kroppsvikt.
- Kommuninvånarnas ökande innehav och användande av datateknik kommer att ställa ökade krav på teknik- och datakompetens.
- Den snabba utvecklingen kräver ständigt nya yrkeskunskaper. Under de senaste åren har behovet av formell grundläggande utbildning ökat. Trots goda år har konkurrensen om lediga jobb ökat och många studerande kompletterar sin utbildning med enstaka ämnen för att bli mer attraktiva på arbetsmarknaden.
- Närheten till förskolor och skolor prioriteras högt. I dagens samhälle, där ofta båda föräldrarna arbetar eller studerar, blir närheten till barnens förskola och skola allt viktigare. Kraven från barnfamiljerna har ökat att kommunen ska tillhandahålla förskoleplats när familjen så önskar. Samma krav kommer från föräldrar till skolbarn i de lägre åldrarna, de vill ha nära till skolan.
- De pågående förändringarna i samhället med ökad internationalisering, kulturell mångfald, arbetslivets förändring, informationsteknologins utveckling etc påverkar arbetet i skolan. Den stora utmaningen för skolan är att stödja eleverna att utveckla den sammansatta kompetens som behövs i dagens och morgondagens samhälle.
- Alkohol- och narkotikakonsumtionen/missbruket ökar i hela landet vilket successivt kommer att påverka behovet av insatser. När missbruket ökar, ökar även skade- och brottsnivån.

- Hemlösheten bland missbrukare har ökat och antalet avgiftningsplatser i länet har minskat kraftigt. Allt fler samverkanspartners har dragit skarpa gränser gentemot personer med missbruksproblem, vilket försvårar rehabilitering av missbrukare.
- Diagnostisering av barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder sker i allt yngre åldrar. Antalet personer med psykisk ohälsa, främst i åldern 18-30 år, ökar.
- Flera statliga utredningar som kan komma att påverka insatser och kostnader inom handikappomsorgen är aktuella.
- Lagändringar om djurskydds- och livsmedelstillsyn har kommit under 2005. Kommunerna föreslås behålla huvudansvaret för tillsynen, men får ett ökat stöd från centrala och regionala myndigheter. Kommunerna får rätt att samverka kring denna tillsyn, vilket redan tidigare varit möjligt inom miljöbalkens område.
- Under 2005 har de statligt bestämda avgifterna för livsmedelstillsyn höjts med 20 %. År 2007 väntas ett nytt avgiftssystem för livsmedelstillsynen träda ikraft. Detta kan ge möjlighet att utöka livsmedelstillsynen så att livsmedelsverkets minikrav uppfylls.

Nulägesbeskrivning

Nedan återfinns de viktigaste beskrivningarna av nuläget, hämtade från förvaltningsunderlaget, som i bearbetad form utgör underlag för beslut avseende budget 2006.

- Utvecklingen av arbetsmarknaden i Tyresö är oroande. Från att ha haft bland länets lägsta arbetslöshetstal har det under 2004 och första kvartalet 2005 skett en markant försämring, speciellt gäller detta situationen för ungdomar och nyanlända flyktingar.
- En sammanställning av sjukfrånvaron under 2004 hos kommunernas och landstingens anställda är baserad på den sjukfrånvaro som kommuner och landsting anger i sina årsredovisningar. Av den ranking av sjukfrånvaron som gjorts framgår att Tranemo har den lägsta sjukfrånvaron med 4,0 procent samt Krokom den högsta med 13,3 procent. Av rankingen bland kommunerna framgår vidare att Tyresö hamnar på 235 plats (10,2 procents sjukfrånvaro) av 288 uppgiftslämnande kommuner. Jämför man sjukfrånvaron bland kommunerna i Stockholms län (26 st) på motsvarande sätt hamnar Tyresö på plats 23, d v s bland de med högst sjukfrånvaro.
- Området Tyresö Strand kommer att förtätas ytterligare. Brevikshalvön samt Solberga, Bergholm och Raksta kommer att detaljplaneras. Fritidshus omvandlas där till permanentboende. Detta medför ökade behov av kommunal service och investeringar i vatten och avlopp liksom i gator och vägar.

- Förtätningen av östra Tyresö medför bl a krav på ökad service, t ex affärer, förskolor, skolor, och kultur- och fritidsaktiviteter
- Kommunens olika centra behöver utvecklas för att vara attraktiva och möta konkurrensen från andra centrumbildningar. Det kommer att ställas ökade krav på ytor för kultur- och fritidsaktiviteter i anslutning till centrumbildningen i Tyresö Strand och befolkningsutvecklingen i Östra Tyresö .
- Beträffande utvecklingen av behovet av särskilda boendeformer för äldre är utvecklingen av befolkningen 80 år och äldre mest intressant, eftersom den i första hand påverkar behovet av vård och omsorg. I Tyresö beräknas antalet äldre över 80 år öka med cirka 60 personer varje år fram till 2010. Av äldreomsorgsplanen framgår att cirka 20 procent av denna åldersgrupp har behov av hemtjänst och cirka 18 procent äldreboende. Behovet av nya platser i äldreboende beräknas till cirka 12 platser/år om behovet inte påverkas av andra faktorer, t.ex. positiv hälsoutveckling, satsning på stöd i ordinärt boende och utökad dagvård. Tendensen är att allt fler äldre vill och kan klara att bo kvar i det egna hemmet, bl a beroende av en mer utvecklad hemtjänst.
- Äldre vill bo kvar i sin invanda miljö. Attraktiva boendeanterniv behövs skapas för äldre Tyresöbor och då gärna i centrala lägen i de tre kommundelarna. Behovet av platser inom särskilda boendeformer för äldre är f n tillgodosedda men behovet kommer att behöva tillgodoses i slutet av nuvarande planeringsperiod 2006- 2008.
- Kommunen har många lokaler från 1960- och 1970-talet som är i behov av upprustning. Ett ökat inre underhåll av lokalerna är nödvändigt och behöver tydligare planeras så att inte kommunens egendom förfars.
- Konkurrensen om kommunens mark kommer att öka. I takt med att kommunens markyta utvecklas och nya bostadsområden skapas minskar utbudet av mark.
- Kultur- och fritidsförvaltningen redovisar en drygt femtonprocentig ökning av redovisade aktiviteter över de senaste två åren.
- Inom de traditionella idrotterna framförs långt fler önskemål om tider i våra anläggningar än vad som kan tillgodoses. Även krav på upprustning, modernisering och tillbyggnader har ökat. Flera föreningar är beredda att bidra till utbyggnader och i några fall också till driften av respektive anläggning.
- Under ett antal år har elevantalet minskat i årskurs F-5 och ökat i årskurs 6-9. Elevantalet i grundskolan kommer att vara ganska stabilt de kommande åren.
- Gymnasieungdomarna ökar kraftigt med ca 100 elever per läsår de kommande åren vilket ställer stora krav på gymnasiet att flexibelt utnyttja de egna lokalerna och även nya lokala lösningar för sin utbildningsverksamhet.

- Fritidsgårdsverksamhetens målgrupp ungdomar i åldersgruppen 13 – 19 år ökar i Tyresö under de närmaste åren. Verksamheten bygger på samverkan med andra myndigheter och föreningsliv.
- Ungdomar i åldern 13 – 20 år ökar vilket kan öka behovet av fler insatser för målgruppen inom Socialtjänstens ungdomsgrupp.

Skattesats

Socialdemokraterna i Tyresö föreslår oförändrad skatt. Vår grundsyn är att skatt ska tas ut efter de behov som finns. Det finns stora behov i Tyresö, inte minst inom förskole- och skolområdet. Men varken en skattesänkning eller skattehöjning är lämplig med rådande balans.

Kommunstyrelsen

Behov av fler bostäder

Bostadspolitiken är en central fråga för att klara ett antal framtidsfrågor. För det första så finns det både ett stort behov och en stor efterfrågan på bra och billiga bostäder. Bostadsförsörjning är också den enskilt viktigaste frågan för näringslivsutveckling och därmed möjligheten att klara av att bekämpa arbetslösheten.

Tyresös ungdomar kommer under de närmaste åren att öka kraftigt. De kommande fem åren så ökar andelen gymnasieelever med 27%. Efter gymnasiet så blir deras nästa stora projekt att få en möjlighet att flytta till en egen lya. Samtidigt som en stor ungdomskull står i startblocken för att så småningom flytta till egen bostad, så börjar den s.k. rekordgenerationen planera och förbereda sig för ålderdomen.

Det är känt att äldre som bor i souterräng- och tvåvåningshus kommer att behöva hemtjänst tidigare än motsvarande äldre som bor i enplanshus eller lägenhet med hiss. Det finns således både mänskliga och ekonomiska skäl som talar för en aktiv markpolitik och en ökad bostadsproduktion.

Socialdemokraterna har också i en motion föreslagit att kommunen ökar samarbetet med det helägda dotterbolaget Tyresö Bostäder, för att gemensamt kunna planera bra boende i vanliga lägenheter. Tillsammans med Landstinget skulle Tyresö Bostäder och kommunen kunna erbjuda utökad service samt en viss samordning med hemtjänsten. Den moderatledda majoriteten har avvisat förslaget. Vi ser tyvärr väldigt lite av nytänkande på detta område.

Tyresö Bostäder AB har som allmännyttigt bostadsbolag en angelägen uppgift att försörja framtidens Tyresö med hyresrätter, som svarar mot människors behov.

Det är viktigt att det nya äldreboendet Kryddgården, ägs och upplåts på ett sätt som innebär att kommunen har inflytande över verksamheten. Det är viktigt för de Tyresöbor som kommer att behöva boendet. Det är också viktigt ur ett kommunal-ekonomiskt perspektiv, så att inte den åldersutvecklingen, som ser likadan ut också

utanför Tyresö, innebär att de som betalar bäst får platsen. Synen på de äldre får inte reduceras till ett affärsområde.

Socialdemokraternas uppfattning är att äldreboendet i första hand bör byggas av det allmännyttiga dotterbolaget Tyresö Bostäder och i andra hand i någon kooperativ form som innebär att kommunen, brukare, pensionärsföreningarna i Tyresö med flera utgör andelsägare och därmed har ett demokratiskt inflytande över ägandet.

Socialdemokraterna anser inte att Tyresö kommun ska "beskatta" Tyresö Bostäder AB med 4 miljoner i form av utdelning och borgensavgift, istället ska pengarna, inte minst mot bakgrund av ovan, användas i bolaget för att bygga bostäder.

Vi ser också fram emot löftet om ett bostadsförsörjningsprogram.

Minskad intäkt: 4 miljoner kronor

Fastigheter och vägar

Socialdemokraterna anser att den lilla extra satsningen på vägar och fastighetsunderhåll är klok. Det är det bästa Tyresö kommun kan göra för att värdesäkra de egna tillgångarna. Under många år har detta underhåll fått stå tillbaka och risken finns, om inget görs att kostnaden återkommer i förstörad och akut omfattning.

NAV - Kampen mot arbetslöshet

Näringslivet

Tyresö ska arbeta möjlighetsorienterat och inte problemorienterat med näringslivsfrågorna. Tyresö behöver fler företagsetableringar och fler arbetsplatser. En etablering behöver inte per definition vara ett tillverkande företag, i synnerhet inte i huvudstadsregionen som Tyresö är en del av.

Tyresö har flera starka sidor. En god miljö, bra bostadsområden, bra kollektivtrafik och 19 kilometer till Stockholms city.

Egenföretagarna blir alltmer viktiga på arbetsmarknaden. För att de ska kunna vara framgångsrika behöver näringslivet i Tyresö förstöras.

De viktigaste insatserna för att åstadkomma företagsetableringar är att planlägga området Lindalen-Älta-Skrubba. Men även att arbeta med att utveckla och utöka Bollmora- respektive Petterboda industriområden.

Vi ser också möjligheter i kommunhuset. Både för etablering av företag, organisationer eller myndigheter. Men även att valda delar kan hyras ut till småföretagare.

Arbetsmarknadspolitik

Socialdemokraterna har målet att kommunen ska eftersträva en nollvision när det gäller arbetslöshet. En viss omsättningsarbetslöshet kommer alltid att finnas. Vi tror att förutsättningarna finns. Frågan är om det finns en verklig vilja?

Arbetsmarknadspolitiskt innebär de statliga Plusjobben ett tillskott om ca 15 miljoner kronor. Bedömningen som arbetsförmedlingen gör, är att det är ca 40 personer som omfattas av de statliga kriterierna för att komma i fråga för Plusjobben.

Omvandling av socialbidrag

Tyresö betalar idag försörjningsstöd till totalt 220 bidragshushåll i genomsnitt varje månad. 68 av dessa är personer, är helt arbetslösa och dess huvudsakliga skäl till att uppbära försörjningsstöd är arbetslöshet. 68 personer á 6 500 kronor/månad i vid tolv utbetalningstillfällen, innebär 5,3 miljoner kronor. Dessa medel bör riktas i form av arbetsmarknadspolitiska insatser. Vår bedömning är också att förutom ett ökat välbefinnande och större möjligheter till plats på den reguljära arbetsmarknaden, så kan delar av gruppen i en sådan lösning också innebära att kommunen kan samverka med staten om kostnaden för dess försörjning.

Kostnad 5,3 miljoner kronor

Fler unga på skolorna

Kommunen bör tillsammans med Arbetsförmedlingen ta tillvara arbetslösa ungdomar och slussa in dem i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det ger dessa ungdomar ett meningsfullt arbete och det möter de behov som finns på skolorna med ökande tonårskullar.

Kumla skolas kamratstödjare är ett exempel på positiva och konkreta insatser. Naturligtvis kan detta ske i andra former som passar respektive skolas behov. Det viktiga är att de problem som finns kan mötas på ett bra sätt.

Andra insatser

Det kommer alltid att finnas människor som inte är inne i systemen, som inte uppfyller regelverkets kvalificeringar. Dessa människor bör omfattas av olika arbetsmarknads-politiska insatser i avvaktan på arbete i den reguljära arbetsmarknaden. Vad detta sedan kallas är av underordnad betydelse

C3L

Det livslånga lärandet är Tyresös möjlighet att på lång sikt värna en hög sysselsättningsgrad och reducera arbetslösheten över tid. I detta arbete är det viktigt att möta medborgarna när arbetsmarknaden förändras. Andelen projektanställda och egenföretagare har det senaste decenniet ökat markant. När dessa och andra grupper på arbetsmarknaden har tid att kompetensutveckla sig och efterfrågar adekvat fortbildning bör vi också kunna tillfredsställa denna efterfrågan på ett flexibelt sätt.

Nytt ungdomsgymnasium

Socialdemokraterna är oroade över den elevökning som Tyresö har framför sig. Och den brist på planering som föreligger. Tyresö gymnasium är redan idag mer än fullbelagt.

Samtidigt finns gymnasieutbildning på C3L för vuxna. Genom att flytta ett antal program från Tyresö gymnasium och genom att både lärare, stödjande funktioner och lokaler kan samordnas finns det en god potential för utveckling vid C3L. Vi tror också att en sådan profil kan vara påtagligt positiv också ur ett lärande perspektiv.

Miljö och byggnadsnämnden

Nämndens verksamhet handlar mestadels om myndighetsutövning. Det är en viktig uppgift att alla människor behandlas lika inför lagen. Och att regler tillämpas lika. Verksamheten handlar om tillstånd och tillsyn. Följande bör prioriteras under 2006:

- Det är viktigt att Tyresö kommun bidrar till att ett Södertörnssamarbete på tillsynsområdet realiserar. Den förstudie som gjorts visar att Södertörnskommunerna förutom ökad tillsyn också kan göra en besparing om 8 miljoner kronor och dels genom verksamhetsökningen få en ökad intäkt i form av 9 miljoner kronor.
- Underlätta tillgängligheten vid avfallshantering, för att folk inte skall känna sig hindrade att göra sig av med grovsopor/skräp på ett bra sätt. Det skall varken samlas skräp på enskilda tomter eller vid återvinningsstationerna på grund av dålig tillgänglighet.
- Det är viktigt att miljö- och byggnadsnämnden också arbetar med den goda boendemiljön och en god arkitektur parallellt med själva myndighetsutövningen.

Socialnämnden

Äldreomsorgen

De äldre i Tyresö kommun kommer under ett antal år framåt öka. Vi har i jämförelse med övriga landet en något yngre befolkning men inom några år ser åldersfördelningen ungefär likadan ut som övriga landet. Då gäller det att vi är väl förberedda. I det socialdemokratiska budgetförslaget finns en tydlig satsning på personalen. Det gäller även inom äldreomsorgen. Vi vill oavsett om förvaltningen får de projektpengar man ansökt om från den statliga satsningen, kompetensstegen, att äldreomsorgens personal ska erbjudas den gedigna utbildning förvaltningen har planerat. Kompetensutveckling av personal inom äldreomsorgen - är också - i lika hög grad en utveckling som kommer de gamla till del och därmed en utveckling av äldreomsorgen.

Kostnad 0,6 miljoner kronor

Nytt äldreboende

Frågan om ett nytt äldreboende återfinns under avsnittet bostäder.

Bara var tredje helg

Sjukfrånvaron är hög inom äldreomsorgens verksamheter. Vi tror att ett sätt att minska den är att personalen själva får göra sina egna scheman och ges möjligheter att arbeta färre helger. Vi har i årets budgetförslag inte kunna få med alla enheter utan har valt de tyngsta avdelningarna på äldrecentrum där vi ser att sjukfrånvaron är ovanligt hög.

Kostnad: 0,7 miljoner kronor.

Handikappomsorgen

Psykiskt funktionshinder

Psykiskt funktionshinder är den grupp av människor som hör till de mest utsatta i samhället. Antalet människor med detta funktionshinder ökar, i synnerhet bland unga och yngre. Det finns anledning att noga följa utvecklingen och satsa på metodiska insatser redan i ett tidigt skede, tillsammans med landstinget.

Missbruk och Ungdom

Socialdemokraterna i Tyresö har i olika sammanhang uppmärksammat denna avdelning inom socialtjänsten för att de på ett framgångsrikt sätt har lyckats med sitt metodutvecklingsarbete. De kan visa att de har ökat verksamheten, fått bättre resultat i form av färre återfall och samtidigt lyckats att reducera den totala kostnaden.

Mobila teamet

Det mobila teamet är ett projekt som syftar till att stödja ungdomar som har det jobbigt i skolan. Detta är ett samverkansprojekt mellan Socialförvaltningen och högstadieskolorna som har pågått under ett par års tid.

Vi tror mot bakgrund av denna kunskap och de uppgifter som finns om utvecklingen i högstadieskolorna att det finns anledning att dubblera det mobila teamet, så att det finns två team igång. Därtill kan de mobila teamen kompletteras med någon form av tillfällig satsning på kamratstödare eller hjälplärare till kommunens högstadieskolor, som betalas med statliga arbetsmarknadsmedel.

Kostnad: 0,62 miljoner kronor. (Del av kostnad hör till Barn- och utbildningsförvaltningen)

Barn- och utbildningsnämnden

Socialdemokraterna i Tyresö fortsätter att sätta barn och ungdomar högt på prioriteringslistan också för 2006. Förutsättningarna i förskolan är bättre tack vare de satsningar på högre personaltäthet, som görs det sista kvartalet 2005. Personalförstärkningarna var nödvändiga, för att inte Tyresö kommun ska tvingas återbetala de statliga medel, som "öronmärkts" just för detta. I socialdemokraternas förslag ska ytterligare pedagogisk personal i förskolan anställas för det statliga bidraget, varför vi medräknar ytterligare 6,7 mkr för 2006 i ramen.

Efterhand kommer andelen förskollärare att öka på våra förskolor. Andelen barnskötare kommer också att fylla en fortsatt viktig funktion på våra förskolor. Denna yrkesgrupp behöver stärkas i sin roll. Socialdemokraterna föreslår att Tyresö kommun erbjuder kompetenshöjande utbildning för barnskötare under 2006 som en första åtgärd att möta den förväntade strukturförändringen.

Det har ljusnat för förskolan också tack vare att man nu inför en vikariepool, vilket socialdemokraterna hade med i sitt budgetförslag för 2005. Förslaget avlogs då, men nu planeras införande av vikariepool. Detta skapar också utrymme för kompetensutveckling.

Förskolan

Tyresös föräldrar fortsätter att ha en hög nyttjandegrad av förskola för sina barn. Av alla omsorgsformer för barn är förskolan det mest attraktiva alternativet för föräldrar. Tyresös förskolor har också en relativt hög andel små barn, varför personaltätheten egentligen borde vara högre än flertalet jämförande kommuner.

Rättigheten att ha barn på förskola, när man är föräldraledig eller arbetslös är idag inskränkt till 15 timmar i veckan i Tyresö. För den, som är arbetsökande gäller att vara tillgänglig för arbetsmarknaden på heltid. Vi föreslår därför att rättigheten för barn till arbetslösa utökas till 30 timmar i veckan och att den personalförstärkning som planeras till 2006 riktas till denna utökade rättighet. Vi anser att också barn till föräldralediga borde få utökad rättighet att vistas längre på förskolan om så önskas, men av kostnadsskäl tvingas vi vänta med detta.

Kostnad för ökad rättighet från 15 tim till 30 tim för arbetsökande 1,5 mkr

Den borgerliga majoriteten sänkte barnomsorgsavgiften till 50 % för de barn som endast har tid 15 timmar i veckan på förskolan. Även om rättigheten för arbetsökande ökar till fler timmar i veckan, kommer det att fortsättningsvis finnas en stor andel barn, som vistas endast 15 timmar i veckan på förskolan. Denna halverade barnomsorgsavgift (BOP) har inneburit stora svårigheter för de förskolor som har många 15 timmars barn. Även om ett barn endast befinner sig på förskolan tre timmar per dag erfordras samma resurser och 50 % av barnomsorgsavgiften täcker inte de kostnader som uppstår. Vi föreslår en höjning av denna ersättning för de barn som vistas på förskolan 15 timmar i veckan till 60 % till nödvändig personalförstärkning för ändamålet.

Kostnad för ökning av barnomsorgsavgift till 60 % 1,5 mkr

Total kostnad förskola: 3 miljoner kronor

Grundskolan

Jämförande nyckeltal med andra kommuner visar att personaltätheten också i Tyresös förskolor är låg. Enligt prognoserna kommer antalet barn i grundskolan att minska något för årskurserna 1-5, medan andelen äldre barn ökar något. Nedläggningen av årskurserna 1-5 samt förskolan på Nyboda skola har fått konsekvenser för de andra skolorna i närområdet. Genom fler elever får de bättre ekonomi, men klasserna har i många fall blivit alldeles för stora. Många av klasserna

innehåller idag upp till 30 barn med en lärare. Detta är oacceptabelt! Om barnantalet minskar, ska vi ta tillfället i akt att göra det möjligt att behålla personalen. Hur detta ska göras får vi återkomma till, när förändringen i barnantalet uppstår. Men det är viktigt att redan nu rikta uppmärksamheten mot denna möjlighet. Det kan se olika ut mellan grundskolorna och det är viktigt att kartlägga dessa skillnader för att kunna rätta till orättvisor.

Socialdemokraterna i Tyresö föreslår också i budgeten för 2006 en satsning på barnen i skolbarnomsorgen. Barngrupperna i skolbarnomsorgen är stora och den pedagogik som ska gälla för också denna verksamhet har fått stå tillbaka.

Socialdemokraterna föreslår också att samtliga grundskolor får ett utflyktsbidrag. Skolorna tvingas idag, att be föräldrar bidra med pengar för olika studiebesök, som de vill göra. Studiebesöken utgör en viktig del i av undervisningen. Inget barn ska behöva stå bredvid och titta på.

Nyboda skola kommer efter nedläggning årskurserna 1-5 samt förskolan från och med läsåret 2006/2007 att bestå av årskurs 5, musikklasserna i årskurs 4 och 5 samt elever i årskurserna 6-9. 2005 drog den borgerliga majoriteten in den 7 % extra resurstilldelning, som ges de skolor i detta område för de barn som går i musikklasserna. Då detta drabbar hela Nyboda skola föreslår vi att denna extra resurstilldelning åter tillförs skolan.

Nyboda skola har tidigare haft en NO-klass. Vi föreslår en utredning med syfte att tillskapa en profilklass på Nyboda med inriktning matematik och NO-ämnen.

Mer personal i skolbarnomsorgen	2,6 mkr
Utflyktsbidrag 100.- /elev	0,7 mkr
Extra elevpeng till Nyboda skola med 7 % för att alla elever	0,2 mkr.

Total kostnad grundskolan 3,5 miljoner kronor

Gymnasiet

Andelen elever på gymnasiet kommer att öka med ca 27 % de kommande åren.

Socialdemokraterna föreslår att Tyresö gymnasium avvecklar vissa program och att dessa delar överförs till NAV som i regi av C3L och i dess lokaler, får i uppdrag att starta ett nytt kommunalt ungdomsgymnasium som integreras med befintlig verksamhet.

Fritidsgårdar

I Tyresö finns två fritidsgårdar, Nyboda och Bergfoten. I övrigt finns tre träffpunkter med begränsat öppethållande. Den borgerliga majoriteten har i sitt budgetförslag tillfört 0,4 mkr till fritidsgårdsverksamhet, som räcker till ökat öppethållande i t ex Strand. Träffpunkten i Krusboda har också behov av ökat öppethållande.

I kommundelarna Trollbäcken och Strand är behovet av riktiga fritidsgårdar stort. Socialdemokraterna föreslår därför att träffpunkten Kringlan i Trollbäcken åter öppnas

som fritidsgård i kommunal regi, förslagsvis som en självstyrande enhet, driven av en styrelse där ungdomar är i majoritet samt att också träffpunkten Strand blir en fritidsgård.

- Träffpunkten Strand blir fritidsgård
- Ökat öppethållande Krusis
- Träffpunkten Kringlan blir fritidsgård

Kostnad 1 miljon kronor

Kultur- och fritidsnämnden

Tyresö är till sin medelålder en ung kommun. Andelen ungdomar är stor och kommer att vara det under rätt många år framåt. Detta innebär att Tyresö har ett ansvar att satsa på kultur- och fritidsverksamheten.

Det är med stor tillfredsställelse vi noterar att förslagen till besparingar om 1,4 miljoner kronor för att stänga Bollmora föreningsgård, 100 000 kronor i lokalbidrag och 250 000 kronor i indragna bidrag till studieförbundens folkbildningsverksamhet är tillbakadragna.

Kulturskolan

Vi har sedan lång tid också lyft fram det akuta behovet av nya lokaler för Kulturskolan. Befintliga lokaler i Vattenfalls värmeanläggning är inte ändamålsenliga.

Vi har förslag fört fram en spridning av verksamheten till fler delar av kommunen för att på det sättet möta behovet av närhet till eleverna. Vi föreslår att Kulturskolan lokalmässigt utvecklas till tre centra:

1. Nyboda skola där musikklasser i årskurs 4-9 redan finns.
2. Kumla skola som är Trollbäckens största skola, dessutom med en utmärkt musiksäl.
3. Strandskolan som är Ö Tyresös nyaste och modernaste skola.

Vi föreslår därutöver att man undersöker möjligheten att samordna all musikundervisning, undantaget Musikklasserna, i skolan genom Kulturskolan.

Vi anser att våra förslag kommer att ge både bättre förutsättningar för verksamheten och lägre kostnader beträffande personal och lokaler.

Bättre föreningsstöd och kommunal service

Vi socialdemokrater har i vårt handlingsprogram för 2003-2006 sagt att vi vill höja stödet till föreningsverksamheten med 1 miljon. I linje med detta föreslår vi att detta stöd i 2005 års budget utökas med 250 000 kronor.

Kostnad: 0,25 miljoner kronor

Kultur- och idrottsstipendier

Tyresö kommuns kulturstipendium har sedan många år legat på nivån 30 000 per år. Vi föreslår en höjning av kulturstipendiet till 50 000.

I syfte att renodla och tydliggöra de olika syftena med kulturstipendiet, föreslår vi en uppdelning av stipendiet i två delar. Ena delen skall delas ut som erkänsla för genomförda kulturella insatser i Tyresö kommun, och den andra delen skall utdelas som ett arbetsstipendium, d v s som stöd till stipendiaten att exempelvis kunna delta i en utbildning eller att kunna slutföra ett arbete inom sitt kulturområde. Ett kulturarbetsstipendium om 20 000 kronor inrättas.

Därutöver föreslår vi, som en fortsättning på det statliga handslaget till idrotten, att det i Tyresö inrättas ett stipendium om 30 000 kronor till den förening som utmärker sig i sitt arbete med att engagera invandrarungdomar i sin verksamhet, speciellt flickor med invandrarbakgrund.

Kostnad: 0,08 miljoner kronor

Besparingar

För Socialdemokraterna är det viktigt att alltid pröva varje skattekronas användning. Även ett valår.

Fokus ska ligga på uppgift och verksamhet. Den handlar inte om att människor i kommunens organisation ska slita hårdare. Uppdraget handlar om att skapa strukturförändringar. Där finns besparingar att göra. Förstudien av tillsynsfrågorna på södertörn visar på både samordnings- men också strukturvinster, med ett nytt arbetssätt.

Lokaler för central administration

Tyresö kommun har onödigt stora lokalytor för sin centrala administration, de är varken moderna eller effektiva med hänsyn till ny arbetsorganisation som ofta är projektorienterad (detta handlar inte om anställningsformer).

En våning i kommunhuset kostar ca 1,7 miljoner kronor per år i hyra. Kommunen är bunden av ett hyreskontrakt med Rodamco Europe under lång tid framöver, men det finns inget hinder att hyra ut lokaler i andra hand till företag eller myndigheter.

Det finns också administration lokaliserad på andra ställen än i kommunhuset och det finns sannolikt även kommunala lokaler som skulle kunna användas mer effektivt.

Nämnden för arbetsmarknad och utveckling kommer under nästa år att reducera sin hyreskostnad med 1,2 miljoner kronor, beroende på minskade lokalytor och nytt hyresavtal.

Den nya helårsbesparingen beräknas till därmed till 4,0 miljoner kronor. Även om förvaltningen börjat arbeta med att reducera lokalytor gör vi alltså bedömningen att bara räkna med en halvårseffekt 2006 i budgetdokumentet.

Besparing 2,0 miljoner kronor

Kontaktcenter / Medborgarkontor

Vi föreslår att Tyresö inrättar två kontaktcenter. Dessa förläggs till kommunens två bibliotek och får fler funktioner än att utgöra bibliotek och kulturhus. Det ska vara möjligt att under öppettider få hjälp med i stort sett allt utom försörjningsstöd och andra sekretessbelagda uppgifter.

Förutom att inrättandet av kontaktcenter leder till ökad service och minskade kostnader, så bidrar det till att stärka bibliotekens ställning i Tyresö.

Exempel på aktiviteter som med ett gott datastöd kan förläggas på dessa kontaktcenter är:

- Enklare bygglovshantering samt bygglovsansökningar.
- Konsumentrådgivning
- Energirådgivning
- Val av skola, fritids och förskola.
- SYO stöd för olika former av vuxenutbildning.
- Bokning av idrotts- och föreningslokaler.
- Turistbyrå.
- Vikariepool
- Etc

Detta innebär att frågor med enkel hantering kan klaras av över disk och mer komplicerade frågor kan tas emot. Antalet telefonsamtal och besök i övriga kommunförvaltningen kommer att minska och leder till en snabbare hantering av komplicerade ärenden.

Det är svårt att bedöma hur stor den strukturella besparingen blir. Troligen sker det genom infasning, där fler uppgifter förs till successivt. En mycket försiktig bedömning är att besparingen det första helåret blir ca 3 miljoner kronor. Även på detta område så tror vi att det realistiska är att uppnå en halvårseffekt 2006 oavsett beloppet.

Besparing 1,5 miljoner kronor

Ny informationstjänst

Kommunledningsförvaltningen har sitt budgetförslag en post om 500 000 kronor för att nyinrätta en tjänst. Socialdemokraterna föreslår att den utgår.

Besparing 0,5 miljoner kronor

Kvalitetsarbetet

Socialdemokraterna anser att vi utan att göra några försämringar kan minska på anslaget till kvalitetsarbetet. Detta arbete bör kunna utvecklas inom ordinarie anslag.

Besparing 0,2 miljoner kronor

Familj och försörjning

Tyresö betalar idag försörjningsstöd till totalt 220 bidragshushåll i genomsnitt varje månad. 68 av dessa är personer, är helt arbetslösa och dess huvudsakliga skäl till att

uppbära försörjningsstöd är arbetslöshet. 68 personer á 6 500 kronor/månad vid tolv utbetalningstillfällen, innebär 5,3 miljoner kronor. Dessa medel bör riktas i form av arbetsmarknadspolitiska insatser.

Besparing 5,3 miljoner kronor

Miljötillsyn

Med en Södertörnssamverkan kring miljötillsynen bör Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen klara en delårsbesparing för det sista kvartalet 2006.

Besparing 0,2 miljoner kronor

25% regeln på gymnasiet

I regeringens proposition Kunskap och kvalitet framgår att elever ska ha rätt att söka program som saknar lokala inriktningar i andra kommuner även om programmen finns i den egna kommunen. Denna möjlighet finns redan i Tyresö. Dock blir kostnaden för val av gymnasier i andra kommuner inte sällan dyra för den egna kommunen. I propositionen föreslås att elevens hemkommun ska betala högst vad utbildningen kostar i den egna kommunen, vilket kan innebära lägre kostnader för Tyresö i framtiden. I väntan på denna reform föreslår vi att Tyresö inte betalar mer än för den egna utbildningen.

Besparing: 1 miljon kronor

Konsultutredning

Kultur- och fritidsförvaltningen har sitt budgetförslag en post om 200 000 kronor för en konsulttjänst som ska utreda förvaltningens organisation i samband med att den strategiska chefen samt en taktisk chef går i pension. Socialdemokraterna föreslår att den posten utgår och uppdraget som är av organisatorisk art uppdras till kommunledningsförvaltningen.

Besparing 0,2 miljoner kronor

Förändringar driftbudget:

Budgetförstärkningar i tusen kronor

Skattereduktion Plusjobb	15000
Försörjningsstöd	5300
Förskolestöd	6600
Lokaleffektivisering	2000
Kontaktcenter	1500
Ny informationstjänst	500
Kvalitetsarbetet	200
Miljötillsyn	200
Gymnasiet 25% regeln	1000
Konsultutredning	200

Summa 32 500

Budgetökningar i tusen kronor

Personal i Plusjobb	15000
Arbetsmarknadspolitiska insatser	5300
Förstärkning Skolbarnomsorgen	2600
Fritidsgårdarna	1000
Förskolans 15h/barn	3000
Övriga personalförstärkningar i förskolan	3600
Elevpeng Nyboda	200
Utflyktspengar	700
Tyresö Bostäder	4000
Bättre schema äldreomsorgen	700
Mobila teamet	620
Föreningsbidrag	250
Kultur- och idrottsstipendium	80

Summa 37 050

Till kommunfullmäktiges förfogande

Förändring	- 4 550
Årets överskott	+ 7 304
Avsättning redan gjorda pensionsåtaganden	- 7 000

Summa 304 000 kronor

Investeringsbudget

(s) Förändringar

Renovering av Nyboda, Bergfoten och Njupkärrs skolor

Nyboda, Bergfoten och Njupkärrs skolor är till vissa delar oerhört slitna och till andra delar i bara i behov underhåll. Sammantaget så är dessa skolor i behov av uppfräschning. Det finns ett behov av att se över såväl ytskikt som duschar och andra sanitetsutrymmen för att göra miljön för barnen bättre.

1 miljoner kronor

Omställning lokaler

Socialdemokraterna föreslår i driftbudget en rationalisering av lokaler om 5,1 miljoner per helår och 2,6 miljoner kronor i besparing för 2005, en halvårseffekt. För att klara detta avsätter vi 1 miljon kronor för ombyggnad och viss inventarieförändring som är nödvändig.

1 miljoner kronor

Stordal, anläggning av bilväg

Stordal har funnits i kommunens ägo i över 20 år. Under hela tiden har avsaknaden av väg till fastigheten varit ett stort problem och begränsat nyttjandet av gården. Nu verkar förutsättningen att få anlägga en väg vara i sikte och det långvariga behovet kan därför få en snar lösning. Vi föreslår därför att anläggandet av bilvägen till Stordal sker 2005.

0,25 miljoner kronor

Upprustning torget vid Granängsringen

Busstorget vid Granängsringen är den naturliga samlingspunkten i bostadsområdet. Där finns den kommersiella servicen och kollektivtrafiken. Behovet av en upprustning av torgmiljön har funnits sedan länge. Vi föreslår därför att upprustningen inleds under 2004 med projektering av åtgärderna. Detta bör kunna ske i samarbete med Tyresö bostäder, SL och företagarna.

0,2 miljoner kronor